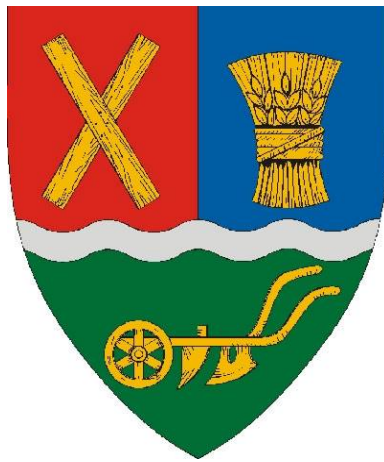

ZAGYVASZÁNTÓ

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

JÓVÁHAGYÁSRA ELŐKÉSZÍTETT ANYAG

Megbízó

Zagyvaszántó Község Önkormányzata
3031 Zagyvaszántó, Ifjúság tér 1.
Tel.: 37/386-400

Tervező

Völgyzugoly Műhely Kft.
1024 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 13-15. II/5
Tel.: 1-439-0491, 70-938-3224, 20-9138-575

2021. április
VZM 1424/17

zagyvaszanto_konc_jovahagyasra_210427.doc

TARTALOMJEGYZÉK

1	BEVEZETŐ	3
1.1	ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE	3
1.2	A KÉSZÜLŐ DOKUMENTUMOK	3
A TERVEZÉSI FOLYAMAT - AZ EGYEZTETÉS ÉS ELFOGADÁS RENDJE		
2	VIZSGÁLATI ÖSSZEFOGLALÓ	6
3	ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK	8
4	A TELEPÜLÉS ADOTTSÁGAI EGY SWOT TÁBLÁZATBAN ÖSSZEFOGLALVA	10
5	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ	13
5.1	A KONCEPCIÓ FELÉPÍTÉSE	13
5.2	ZAGYVASZÁNTÓ KÖZSÉG JÖVŐKÉPE	14
5.3	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI CÉLOK	14
5.3.1	A település fejlesztését átható horizontális cél meghatározása	16
5.3.2	A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	16
5.4	A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES TELEPÜLÉSRÉSZEKRE	25
6	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE	26
6.1	KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	26
6.1.1	Társadalmi, gazdasági és környezeti adatok	26
6.1.2	Javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére	26
6.1.3	Örökségi értékek, javaslatok az örökség védelmére	26
6.2	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE	26
6.2.1	A megvalósítást szolgáló eszköz- és intézményrendszer	26
6.2.2	Javaslat a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	27

1 BEVEZETŐ

1.1 ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE

A megváltozott jogszabályi környezet okán a településeknek 2021. december 31-ig jóvá kell hagyni az új, megváltozott jogszabályi környezetnek megfelelő településrendezési eszközeit. Amennyiben ez nem történik meg, úgy a Helyi Építési Szabályzat hatályát veszti, s 2022. január 1-től - az új szabályzat elkészültéig - a településnek nem lesz Helyi Építési Szabályzata (a továbbiakban: HÉSZ), így az építésügyi engedélyek illeszkedés alapján kerülnek elbírálásra.

Fenti előzményeket követően Zagyvaszántó Város Önkormányzatának képviselő-testülete a településfejlesztési koncepció (a továbbiakban: TFK) és a településrendezési eszközök (a továbbiakban: TRE) felülvizsgálatáról döntött, melyek elkészítésével a Völgyzugoly Műhely Kft.-t bízta meg. A településfejlesztési koncepció és településrendezési eszközök felülvizsgálata egy eljárásban történik.

Zagyvaszántó jelenlegi településrendezési eszközei 2007-ben léptek hatályba, mely idő óta az építésügyi és településrendezési jogszabályi környezetben jelentős változások léptek életbe, többek között módosították az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt (Étv), az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) kormányrendeletet (OTÉK), a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (Eljr.) és hatályba lépett a 2016. évi LXXIV. törvény a településkép védelméről.

További jogszabályi változás, hogy 2019. január 2-án hatályba lépett az ország területrendezési terveit egy törvénybe összefoglaló Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény, valamint hatályba lépett a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet (továbbiakban: MvM rendelet), amely az egyes országos és kiemelt térségi övezetekre vonatkozó előírásokat határozza meg.

A megváltozott jogszabályi környezet okán új, a megváltozott jogszabályi környezetnek megfelelő településrendezési eszközöket kell megállapítani a település önkormányzatának. Fenti előzményeket követően Zagyvaszántó Önkormányzat képviselő-testülete a településfejlesztési koncepció (TFK) és a településrendezési eszközök (TRE) felülvizsgálatáról döntött, melyek elkészítésével a Völgyzugoly Műhely Kft.-t bízta meg.

1.2 A KÉSZÜLŐ DOKUMENTUMOK

Elsőként a **megalapozó vizsgálat** munkarész készült el, amelynek célja a korábbi tervek, a releváns helyi és magasabb szintű jogszabályok és a begyűjtött adatok számbavétele és értékelése, a településszerkezet, tájhasználat, települési karakter alakulásának elemzése alapján a megoldásra váró feladatok feltárása, összegzése és rendszerezése. A megalapozó vizsgálat úgy készült, hogy a különböző tervműfajok által megkívánt részletességet teljesítse, s így megfelelő alapul szolgáljon a készülő dokumentumok létrehozásához.

A **településfejlesztési koncepció** a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum. A koncepció a település jövőbeni alakítását, fejlesztését tartalmazza. A TFK elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. Megalapozza és meghatározza a település fenntartható fejlődését: az életszínvonal növekedését, az életminőség javulását, a közösség gyarapodását a település hagyományait, a rendelkezésre álló kulturális, térbeli, táji adottságait felhasználva és nem kihasználva. A dokumentum a döntési mechanizmus működtetéséhez szolgál útmutatóul, segítséget nyújt a település egyes érdekcsoportjai, valamint a különböző szakágak közötti érdekek koordinálásához. A készülő TFK feladata hosszú távú fejlesztési irányokat adni Zagyvaszántó számára. A TFK vitaanyaga 2019 szeptemberében elkészült, az abban foglaltakkal kapcsolatban képviselő-testületi döntés szükséges, hogy annak tartalmával egyetért és véleményezésre alkalmasnak ítéli.

A **településszerkezeti terv** (a továbbiakban: TSZT), amely TFK-ban foglalt célok megvalósítását biztosítja, a település szerkezete, a területfelhasználás és a műszaki infrastruktúra-hálózatok

elrendezése mentén. A TSZT meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és településrendezési eszközeinek figyelembevételével, a környezeti állapot javítása vagy legalább szinten tartása mellett.

A településszerkezeti tervet követően, azzal összhangban készül majd a **helyi építési szabályzat** (a továbbiakban: HÉSZ). A HÉSZ-ben az építés helyi rendjének biztosítása érdekében – az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel – a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket állapítja meg. A HÉSZ állapítja tehát meg – a helyi sajátosságokat figyelembe véve – az építés rendjét, melynek mellékletét képezi a szabályozási terv.

A készülő TRE feladata:

- a megváltozott települési igények alapján a hatályos TRE olyan felülvizsgálata, amely a magasabb szintű tervekkel való összhangot biztosítja Zagyvaszántó területén,
- a táj, az épített- és a természeti környezet alakításával és védelmével összefüggő tervi rendszerek megállapítása,
- a település egyes területrészein a területfelhasználás, valamint az építési övezetek, övezetek átgondolása, szükség esetén áttervezése,
- a településfejlesztés területi irányainak kijelölése, a fejlesztési lehetőségek biztosítása,
- a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeknek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítása és rendezése,
- az új, megváltozott jogszabályi környezet szerinti TRE kidolgozása.

A készülő dokumentumok az Eljr.-ben foglaltaknak megfelelő tartalommal készülnek.

A TERVEZÉSI FOLYAMAT

Az Eljr. rendelkezik a településrendezési eszközök egyeztetésének és elfogadásának szabályairól. A településfejlesztési koncepciót és a településrendezési eszközöket a polgármester közös eljárásban egyezteteti a jogszabályok szerinti államigazgatási szervekkel, az érintett területi és települési önkormányzatokkal (továbbiakban: véleményezőkkal) az Eljr. szerinti teljes eljárásban. A teljes eljárás szabályait az Eljr. 36-40. § tartalmazza. Az önkormányzat – a teljes körű nyilvánosság biztosításával – a tervezés előtt döntött a partnerségi egyeztetés szabályairól a 12/2017. (IX.29.) önkormányzati rendeletében.

A teljes eljárás az **előzetes tájékoztatási szakasz** kezdeményezésével megindult, a tervkészítéshez szükséges adatok beszerzésre kerültek. A polgármester a készülő dokumentumokról előzetes tájékoztatót küldött a meghatározott államigazgatási szerveknek, az érintett területi és települési önkormányzatoknak, valamint az előzetes tájékoztatót ismertette a partnerségi egyeztetés szabályai szerint az eljárásban érintett partnerekkel, továbbá adatszolgáltatási kérelmet küldött a Központi Statisztikai Hivatalnak (KSH).

A TFK és a TRE elkészült tervezetét a képviselő-testületi jóváhagyás előtt véleményeztetni kell. A **véleményezési szakaszt** a polgármester kezdeményezi. A polgármester az elkészült településrendezési eszközöket párhuzamosan véleményeztetni a partnerekkel az Eljr. 29/A. § rendelkezéseinek megfelelően, valamint a véleményezőkkal. A véleményezési szakaszban a véleményezők a kézhezvételtől számított 30 napon belül adhatnak írásos véleményt. A véleménynek tartalmaznia kell:

- a) az államigazgatási szerv esetében a feladat- és hatáskörébe tartozó követelmények megállapítását,
- b) a területi önkormányzat esetében a megyei területrendezési terveknek való megfelelés megállapítását, továbbá
- c) a települési önkormányzat esetében a közigazgatási területét érintő infrastrukturális kapcsolatokra, valamint egyéb környezeti hatásokra vonatkozó észrevételeket.

A vélemény kifogást emelő megállapításait jogszabályi hivatkozással vagy részletes szakmai indokolással kell igazolni. Véleményeltérés esetén a polgármester egyeztetést kezdeményezhet, amelyről jegyzőkönyvet kell készíteni. A véleményezést követően a beérkezett véleményeket - egyeztetés esetén a jegyzőkönyvet is - ismertetni kell a képviselő-testülettel, amelyek elfogadásáról vagy el nem fogadásáról a képviselő-testület dönt. A vélemény, észrevétel el nem fogadása esetén a döntést indokolnia kell. A véleményezési szakasz lezárul a döntés dokumentálásával és közzétételével.

Az Eljr. 29/A.§ (6) bekezdése alapján a **partnerségi tájékoztatás lakossági fórum megtartásával és az elkészült tervezetnek az önkormányzat honlapján, közterületi hirdetőfelületen és a helyi lapban való közzétételével történik.** Az elkészült tervezetet a lakossági fórum időpontját megelőzően legalább 8 nappal az önkormányzati honlapon meg kell jeleníteni, az észrevételeket és javaslatokat a lakossági fórumon szóban, továbbá a lakossági fórumtól számított 8 napon belül papír alapon vagy elektronikusan lehet megtenni.

A polgármester a beérkezett partnerségi véleményeket ismerteti a képviselő-testülettel, amelyek elfogadásáról vagy el nem fogadásáról a képviselő-testület dönt. A vélemény el nem fogadása esetén a döntést indokolnia kell. A partnerségi egyeztetés a döntés dokumentálásával, közzétételével lezárul.

A polgármester, a véleményezési szakasz lezárását követően a településrendezési eszköz tervezetét az eljárás során beérkezett valamennyi vélemény és a véleményezési szakaszban keletkezett egyéb dokumentum egy példányát, továbbá azok másolati példányát elektronikus adathordozón megküldi végső szakmai véleményezésre az állami főépítési hatáskörében eljáró megyei kormányhivatalnak.

Az állami főépítési hatáskörében eljáró megyei kormányhivatal a beérkezett dokumentumokat áttanulmányozza, és a beérkezésétől számított 21 napon belül megküldi a polgármesternek a településrendezési eszközzel kapcsolatos záró szakmai véleményét a településrendezési eszköz elfogadásához, vagy 15 napon belül egyeztető tárgyalást kezdeményez az ágazati és az érintett területi, települési önkormányzati vélemények még fennmaradt kérdéseinek tisztázására.

Az egyeztető tárgyalásról jegyzőkönyv készül, amely tartalmazza a felmerült valamennyi véleményeltéréssel kapcsolatos döntést, és a településrendezési eszköz elfogadására alkalmassá tételéhez szükséges feltételeket. Az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal a jegyzőkönyvet és a záró szakmai véleményét az egyeztetést követően 8 napon belül megküldi a polgármesternek, a településrendezési eszköz elfogadásához

A településrendezési eszközök az főépítési hatáskörében eljáró megyei kormányhivatal végső szakmai véleményének birtokában hagyhatók jóvá. Az Eljr. 43. § (1) bekezdés b) pontja alapján a településrendezési eszköz leghamarabb az elfogadást követő 30. napon léptethető hatályba.

Jelen tervdokumentáció a településfejlesztési koncepció jóváhagyásra előkészített anyaga, amelyet Zagyvaszántó község önkormányzata kap meg.

2 VIZSGÁLATI ÖSSZEFOGLALÓ

Térségi kapcsolatok, településhálózat

Zagyvaszántó, az Észak - magyarországi régióban, Heves megye nyugati határán, a Hatvani járásban helyezkedik el. E térség a Szlovák határ, valamint Budapest viszonylagos közelsége miatt, kedvező közlekedési és infrastrukturális kapcsolatokkal rendelkezik. A település Heves megye nyugati részén, Budapesttől 75 km-re, Hatvantól 14 km-re fekszik. Zagyvaszántó szorosan, funkcionálisan összekapcsolódik a szomszédos településekkel, Lőrincivel és Apccal.

Zagyvaszántót közúton Budapest felől az M3-as autópályán, és az abból Hatvannál leágazó 21-es főúton lehet legkönnyebben megközelíteni. A 21-es sz. főúton jelentkező erős forgalom miatt, sokszor csak viszonylag nehézkes, lassú haladást tesz lehetővé. A településről ki és befelé vezető mellékútvonalak minősége rossz minőségű, kátyús és bakhátas.

A település társadalma

Zagyvaszántó népessége az elmúlt 10 évben hullámzóan változott. A község lakossága az elmúlt időszakban összességében lassú csökkentést mutat, néhány időszakot leszámítva. 2007-ben, 2011-ben és 2014-ben a statisztikai adatokat kisebb növekedést mutatnak, de ezeket mindig csökkenés követi. Az országos tendenciához hasonlóan a községben is a lakónépesség csökkenésére lehet továbbra is számítani a jövőben. Zagyvaszántón pozitív jelenség, hogy 2006 óta az odavándorlások száma meghaladja az elvándorlások számát. A település lakosságának korstruktúrája kismértékű elöregedést mutat. Az alacsony születésszám és az annál magasabb számú halálozás a lakosság természetes fogyását eredményezik. A községben több civil szervezet is működik. Az alapfokú oktatás Zagyvaszántón jó, a településen működik egy 3 csoportos óvoda, valamint egy általános iskola is.

A település gazdasága

Zagyvaszántón a helyi és a környékbeli munkalehetőségeknek köszönhetően alacsony a munkanélküliek száma. A munkanélküliek aránya jóval az országos átlag alatt van. A munkavállalók közel fele ingázik a környező településekre vagy nagyobb városokba (Hatvan, Gödöllő, Budapest). A település főbb gazdasági ágazatai a mezőgazdaság, az ipar és a szolgáltató szektor.

Önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

Zagyvaszántó község önkormányzatának fejlesztési elképzelései a költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását biztosítják. A település költségvetési szervei: a Zagyvaszántó Községi Önkormányzata, a Zagyvaszántói Gesztenyevirág Óvoda és Konyha. Az Önkormányzat közhatalmi bevételei: magánszemélyek kommunális adója, telekadó, helyi iparüzési adó, idegenforgalmi adó és egyéb közhatalmi bevételek. Zagyvaszántó Községi Önkormányzat intézményei a Zagyvaszántói Polgármesteri Hivatal, a Könyvtár és Művelődési ház és a Gesztenyevirág Óvoda. A település önkormányzata a lakosság számára minden anyagi közszolgáltatást biztosít, azonban az önkormányzat csak közvetett módon tud befolyással lenni a közszolgáltatások minőségére

Településszerkezet és területhasználat

A település négy út találkozásánál jött létre. A községben a vasút nyugati oldalán fekvő mesterségesen kialakított városrészre a szabályos vonalvezetésű utcák, az utcára szervezett, szabályos alakú és méretű telkek jellemzőek. A vasút keleti oldalán pedig a település ősi magja van, mely a domborzati viszonyoknak megfelelően, organikusan fejlődött. Ezen a településrészen szabálytalan vonalvezetésű utcák és szabálytalan alakú telkek találhatóak. A lakóépületek szinte mindegyike utcára merőleges tetőgerincű, fésűs beépítésű elhelyezkedéssel.

Zagyvaszántón öt meghatározó területhasználati kategóriát különböztethetünk meg. A külterületen jellemzően mezőgazdasági művelés alatt álló területek vannak. Továbbá található még természetközeli területek jellemzően a Zagyva folyó és egyéb vízfolyások környezetében, iparterület, jelentős zöldfelülettel rendelkező intézményterület és belterület. A belterület tovább tagolódik az Ófalura, Újtelepre, Iparterületekre és Kereskedelmi, szolgáltató területre. A telekméret és beépítettség városrészenként változó.

Az épített környezet

Zagyvaszántó belterületét két területhasználati csoportra bonthatjuk: lakóterületek és ipari területek. A lakóterületek tovább differenciálhatóak. A település legidősebb részén, az Ófalu területén álló lakóépületek jellemzően oldalhatáron állnak, oromfallal az utca vonalán. Ezek többnyire földszintesek. Az Újtelep elnevezésű településrész igen változatos épületállománnyal és beépítési móddal rendelkezik. A kereskedelmi, szolgáltató terület a község nyugati szélén helyezkedik el, a 21 sz. főút mentén. Ez a teleksor helyenként még beépítetlen. Az iparterületen nagy alapterületű, magastetős, szabadonálló csarnoképületek állnak.

Zagyvaszántó területén országos műemléki védelem alatt álló épület, építmény nincsen. A település ősi településmagjában jellemzően megmaradtak a hagyományos parasztporták. Ezeknek, illetve az út menti szakrális elemek, emlékművek helyi védelme fontos.

Táji és természeti adottságok

Zagyvaszántó a Zagyva-völgy kistáj részét képezi. A Cserhátot és a Mátrát elválasztó Zagyva folyó aszimmetrikus völgyében található. A legjelentősebb vízfolyás a Zagyva, de jelentős még a Szuha-patak és a Tóvajló-patak is.

A művelési ágak tekintetében a szántó területek dominálnak. Jelentősek még a kivett területek jelenléte, valamint a gyepterületek is. Kis mértékben erdő és fásított területek is megjelennek a településen.

A községben védett természeti terület nem található, s nem érinti a Natura 2000 hálózathoz tartozó európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület sem. Az Ökológiai Hálózat és a Tájképvédelmi terület övezete érinti a település közigazgatási területét.

Zöldfelületi rendszer

A belterületi zöldfelületi elemek közül a zöldterületek a legjelentősebbek. A legnagyobb a Szabadság térnél található, a Szent András templomot körülvevő zöldterület. A község területén játszótér, sportpálya, temető a belterületi zöldfelületi rendszer fontos részei. A közterületek zöldfelületi ellátottsága jó. Az utcák többsége széles közterületi zóldsávokkal rendelkezik. Az Ófalu településrészen fekvő telkek hátsókertje jellemzően haszonkertként hasznosított. Az Újtelepen lévő telkek zöldfelületi ellátottsága pedig alacsonyabb az előzőhöz képest. A külterületen elterülő gyepek, erdősávok, erdőfoltok szintén zöldfelületi értékekkel bírnak. Zagyvaszántón több helyen is találhatóak jelentős fasorok. Erdősáv pedig csak egy helyen fordul elő.

Közlekedés

Zagyvaszántón a nógrádi megyeszékhelyen is áthaladó, észak-dél irányú 21 sz. főút nyomvonala érinti. A közlekedési igények a főúton az utóbbi évtizedekben meghaladták az eredeti kiépítés nyújtotta szolgáltatási szintet, amelyre a főút 2x2 sávusra történő fokozatos bővítése nyújt segítséget. A főút Zagyvaszántót Salgótarjánon kívül Hatvannal, illetve a somoskőújfalui szlovák határátkelőhellyel köti össze. A település közúti kapcsolatai az északi és a déli irányban fekvő szomszédos településekkel kiépítettek, Héhalom és Petőfibánya belterülete csak más települések érintésével elérhető. A település területén bonyolódó átmenő forgalom jellemzően a 21 sz. főutat terheli. Zagyvaszántón a teherforgalom szintén jelentős. A település helyi célforgalma főleg a mellékutakon jelentkezik. A külterületi önkormányzati utak forgalma a mezőgazdasági termeléssel kapcsolatos és minimális.

Zagyvaszántón a közösségi közlekedés megfelelő. A településen a volánbusz közlekedik (Budapest - Pásztó - Salgótarján, valamint Budapest - Hatvan - Apc). A település területén három autóbusz megállóhely van. Az autóbusz forgalom az országos közutakon bonyolódik. A községen a 81 sz. Hatvan - Somoskőújfalú között közlekedő vasútvonal halad át. A település közigazgatási területén vasútmegálló nincs, a község északi határához közel Apcon, illetve a déli határától nem messze Lőrincin találhatóak a vasút megállói.

Zagyvaszántó területén jelenleg nincs kiépítve kerékpárút, de a gépjármű forgalom nem zavarja a közúton folyó kerékpárforgalmat. A parkolás megoldott.

Közművizsgálat

Zagyvaszántón a lakásállomány 80,5 %-a teljes közműellátással rendelkezik. A településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat a beépített terület minden utcájában kiépítésre került. A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Zagyvaszántó a felszín alatti víz szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő település, így a szennyvíz közcsatornás elvezetésének és kezelésének kiépítése a település kiemelt feladata volt. A településen a szennyvíz közcsatorna hálózat kiépítettsége ma már a beépített területen szinte település szintű. A településen elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózat üzemel. A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz áll rendelkezésre. A nem vezetékes, hagyományos energiahordozók használata is jelentős mértékű a település energiaellátásában. Zagyvaszántón távhőellátás nem üzemel. A községben a vezetékes hírközlés mellett elérhető a vezeték nélküli hírközlés szolgáltatása is.

Környezetvédelem

Zagyvaszántó környezeti állapotát elsősorban az intenzív mezőgazdasági termelés, a nagy forgalmat lebonyolító 21 sz. főút befolyásolja. A településen az ipar jelentősen visszaszorult, azonban a felhagyott területek közvetlenül még ma is befolyásolják a környezeti elemeket és rendszereket. Környezeti állapot szempontjából figyelembe kell venni a Zagyvaszántóval összenőtt - Apc és Lőrinci - települések területén található termelő, gazdasági létesítményeket.

Katasztrófavédelem

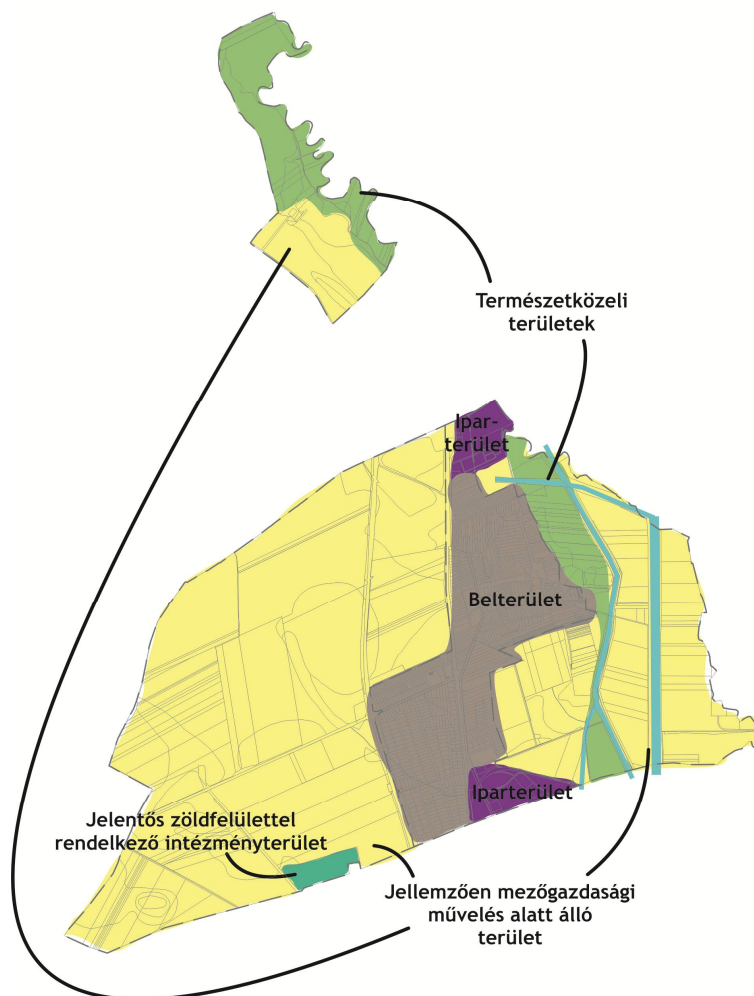
A község az országos katasztrófavédelmi osztályba sorolás alapján III. kategóriába tartozik. A települést a vízügyi ágazat a Zagyva nagyvízi medrének érintettsége miatt, árvízvédelmi beavatkozást igénylő települések között tartja nyilván. A településen belvízzel veszélyeztetett területek nincsenek.

3 ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRESZEK

Zagyvaszántó belterülete öt jól elkülöníthető településrészre rendelkezik. E településrészek beépítésük idejét, a kialakult szerkezetet, beépítési módot és épületállományt tekintve jól elkülöníthetőek, azonban megállapításra került, hogy a település nem rendelkezik a többitől markánsan eltérő, szegregált településrészre.

A külterületen markánsan elkülönülő területhasználatok a belterületet keletről és nyugatról körülölelő jellemzően mezőgazdasági művelés alatt álló területek, a vízfolyások mentén fekvő természetközeli területek, a belterület északi és déli határában található iparterületek, valamint a Lőrinci közigazgatási területére átnyúló, jelentős zöldfelülettel rendelkező intézményterület.

Zagyvaszántó közigazgatási területén öt meghatározó területhasználati kategóriát különböztethetünk meg. Döntő többségében a település külterületén jellemzően mezőgazdasági művelés alatt álló területek találhatóak. Ezen területek Zagyvaszántó keleti és nyugati területein, nagy kiterjedésű foltokban jelennek meg. Jelentős a természetközeli területek aránya is a községben. A természetközeli területek a Szuha-patak mentén és annak közvetlen közelében találhatóak. Zagyvaszántó területén két nagyobb iparterület van. Az iparterületek a település közigazgatási határában fekszenek, az egyik az északi, a másik pedig a déli peremén. Mindkét területről elmondható, hogy összefüggő, nagy kiterjedésű iparterületek, melyek átlógnak a községgel szomszédos településekre (az északi terület Apcra, a déli pedig Lőrincibe). Külön területként jelenik meg még a jelentős zöldfelülettel rendelkező terület, a Lőrincibe átlógó Egri Szakképzési Centrum Március 15. Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma. Az intézmény a mezőgazdasági művelés alatt álló környezetéből kiválik, önálló egységként jelenik meg. A területet a sportpályán és az épületek kívül erdő borítja. Domináns kiterjedésű Zagyvaszántó belterülete is, amely a település közigazgatási területének középső részén helyezkedik el, ahol a lakóterületek mellett az intézmények és a szolgáltató területek találhatóak.

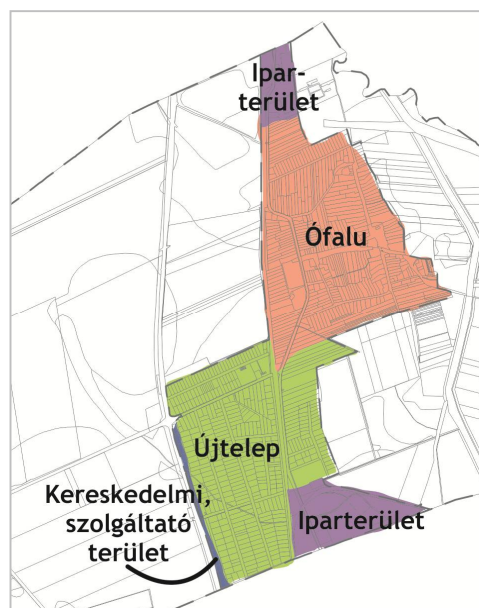

Zagyvaszántó belterülete tovább tagolható. A belterület uralkodó területfelhasználása a lakóterület. A lakóterületeken belül megkülönböztethető a település legidősebb része, az Ófalu. Az Ófalu szerkezete organikus. Az utcahálózata spontán fejlődött, az utcák szabálytalan nyomvonalúak és változó szélességűek. A településrészen található telkek keskenyek és mélyen benyúlnak a tömbökbe. Az épületek jellemzően oldalhatáron állnak merőlegesen, vagy fésűsen az utcára. A lakóépületek homlokzata gyakran az utcavonalon van. A község főbb intézményei az Ófaluban találhatóak, a Fő utca környékén. A településrészen több jelenleg is beépítetlen telek van elszórtan.

Az 1960-as években Zagyvaszántót is elérte az iparosodás. Északi és déli területein máig ipari területei ekkortájt alakultak ki. Ezen területek nagytelkesek, jellemzően csarnoképületekkel beépültek.

Az ipar megjelenésével egyidejűleg ugrásszerűen megnőtt Zagyvaszántó lakosságának száma. Új lakóterületek kerültek kialakításra, mely az Újtelep elnevezést kapta. Az Újtelep tervezett városrész. Utcahálózata szabályos, derékszögű, egyenletes szélességű utcákból áll. A településrész telkei szabályos alakúak és közel azonos méretűek, formájúak. Csupán egynehány űres, beépítetlen telek található itt.

Az Újtelep nyugati szomszédságában alakult ki a Kereskedelmi, szolgáltató zóna, amely egy keskeny teleksorból áll. A területen különböző funkciók jelennek meg.

4 A TELEPÜLÉS ADOTTSÁGAI EGY SWOT TÁBLÁZATBAN ÖSSZEFOGLALVA

A település és környezete fejlesztését befolyásoló külső és belső adottságok, korlátok összefoglalását a SWOT analízis tartalmazza.

	Erősségek (S)	Gyengeségek (W)
Regionális kapcsolatok, térségi szerepkör	<ul style="list-style-type: none"> - Budapest, Hatvan közelsége - vasúti hálózat érinti a települést - országos főútvonallal való közvetlen kapcsolata - tevékeny, összefogásra képes önkormányzatok jelenléte 	<ul style="list-style-type: none"> - Heves megye periferiáján helyezkedik el
Társadalom, demográfia	<ul style="list-style-type: none"> - megfelelő szintű alapfokú szociális ellátás (házi orvos, fogorvos, gyermekorvos) - működő teleház, könyvtár - meglévő helyi kulturális programok - civil szervezetekben való lakossági részvétel - - csekély mértékű elvándorlás - országos átlag alatti munkanélküliség - működő helyi óvoda, iskola - viszonylag magas szolgáltatások száma - idősok ellátását célzó, illetve egyéb szociális intézmények vannak - összetartó, támogató közösség 	<ul style="list-style-type: none"> - elöregedő népesség
Természet, környezet	<ul style="list-style-type: none"> - Országos Ökológiai hálózat része - kiváló minőségű szántók - Zagyva és a Szuha-patak, természetközeli vízfolyás - nyugodt, tiszta lakókörnyezet - a közigazgatási határon belül jelenleg nincs jelentős légszennyezést okozó, működő ipari üzem - megoldott a települési szilárd hulladék gyűjtése és elszállítása 	<ul style="list-style-type: none"> - csekély a természeti területek aránya - az erdőterületek szinte teljes hiánya - nagy átmenő forgalom okozta zaj és porterhelés - a közigazgatási határon kívüli szennyező ipari létesítmények
Épített környezet, településkép	<ul style="list-style-type: none"> - megőrzendő településszerkezet - gondozott zöldfelületek - rendezett utcák - csendes, békés falusias hangulat - elöregedő, leromló épületek aránya csekély - emberléptékűség - korszerű, felújított intézmények - több elnyert, a településre fordítható pályázat 	<ul style="list-style-type: none"> - csekély belterületi tartalék lakóterületek - föld feletti kábelek rontják a településképet - a település belterületét határoló jelentős nagyságú rendezetlen gazdasági területek - szokatlanul kialakult közigazgatási határok
Infrastruktúra	<ul style="list-style-type: none"> - jó közlekedési kapcsolatok - jó tömegközlekedés - vasúti összeköttetés - gázellátás, víz és villamos energia ellátás megoldott - burkolt utak aránya magas 	<ul style="list-style-type: none"> - jelentős átmenő forgalom - szennyvízelvezetés csak részben megoldott - településen belüli közlekedési problémák - belterületi csapadékvíz elvezető árokrendszer karbantartásra szorul - kiépített parkolók hiánya - kerékpárút hiánya
Gazdaság - ipar, mezőgazdaság, turizmus	<ul style="list-style-type: none"> - helyenként jó minőségű termőföldek - átmenő forgalom igényeinek kiszolgálására szakosodott terciér szektor, működő kereskedelmi, szolgáltató, és vendéglátó egységek - működő vállalkozások magas száma - nagyobb dolgozói létszámot is foglalkoztató vállalkozások - jelentős mezőgazdasági ismeretek, mezőgazdasági vállalkozások - olcsó munkaerő 	<ul style="list-style-type: none"> - mezőgazdaság alacsony jövedelemtermelő képessége - volt cementgyár területének kihasználatlansága - nincs idegenforgalmi kínálat - szálláshelyek és vendéglátóhelyek száma korlátozott - szerény helyi aktivitás - hiányzik a turisztikai infrastruktúra - nincs kerékpárút - település híren csorbát ejtett az egykori

	Erősségek (S)	Gyengeségek (W)
	<ul style="list-style-type: none"> - iparüzési adó - Zagyva, Mátra közelsége - helyi szálláslehetőség van 	<ul style="list-style-type: none"> cementgyár környezetszennyező hatása
	Lehetőségek (O)	Veszélyek (T)
Regionális kapcsolatok, térségi szerepkör	<ul style="list-style-type: none"> - település térségi szerepkörének megerősítése - térségi, kistérségi együttműködés, munkamegosztás erősítése - aktív részvétel a térségi, kistérségi projekteknél - aktív térségi szerepvállalás továbbra is meghatározó jelentőségű 	<ul style="list-style-type: none"> - térségi szintű fejlesztések elmaradnak, - kistérségben nem tud jelentős szerepet vállalni - versengés alakul ki a települések között, összefogás, egymás segítésének a hiánya, széthúzás
Társadalom, demográfia	<ul style="list-style-type: none"> - népességmegtartó programok indítása - szociális, gazdasági intézkedésekkel fiatalok/családosok településen tartása/vonzása - tevékeny civil szervezetek további erősödése - a szellemi erőt képviselő lakosság bevonása a község szellemi életébe - a szociális intézmények, szolgáltatások további fenntartása - helyi sportélet további támogatása, erősítése - helyi kulturális rendezvények támogatása 	<ul style="list-style-type: none"> - elöregedik a népesség - Budapest, Hatvan lakosság elszívó hatása érvényesül - elvándorlás erősödése
Természet, környezet	<ul style="list-style-type: none"> - alternatív energiaforrások kutatása, használata (szélérőmű park, nap, biomassa, energiaültetvény) - a volt zagytér és a környező tavak természetközeli területté válása - illegális személerakó helyek felszámolása - fasorok, erdősávok telepítése - komposztáló telepek - zöldfelületi rendszer bővítése 	<ul style="list-style-type: none"> - természeti értékek degradálódása - környezetszennyező mezőgazdasági technológiák megmarad - további nagymértékű műtrágyázás és vegyszerhasználat káros környezeti hatásai - romló talajminőség - táji környezet beépülése - felszíni természetes vízfolyások elszennyeződése - rekultivációk elmaradása - ipari szennyezés megnő, klímaváltozásra kedvezőtlenül hat
Épített környezet, településkép	<ul style="list-style-type: none"> - meglévő településszerkezet megőrzése - településközpontok minőségi fejlesztése - jelenlegi településképp javítása - helyi védett épületek karbantartása, felújítása - zöldfelületek fejlesztése - igazgatási határok rendezése - játszótér építés - megújuló energiaforrások alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> - épített értékek tönkremennek - településközpont ledegradálódása - közterületek elhanyagolása, zöldfelületi fejlesztések elmaradása - helyi védett épületek tönkremennek - a hagyományostól eltérő, a településképpbe nem illő házak épülnek - a meglévő környezettel nem harmonizáló ipari jellegű fejlesztések megtörténnek - a 21-es út menti gazdasági területek kedvezőtlen településképi megjelenése
Infrastruktúra, közlekedés	<ul style="list-style-type: none"> - regionális kerékpárút hálózatra való kapcsolódás - helyi kerékpárút kiépülése - csapadékvíz elvezetés megoldása - csatornahálózatra való rákötések ösztönzése 	<ul style="list-style-type: none"> - a kiépült közművekre nem történnek meg a rácsatlakozások - külterületi utak járhatatlanná válása - nem valósulnak meg a szükséges infrastrukturális fejlesztések
Gazdaság - ipar, mezőgazdaság, turizmus	<ul style="list-style-type: none"> - új foglalkoztatottságot nyújtó vállalkozások támogatása, új gazdasági területek kijelölése - meglévő gazdasági területek fejlesztése - volt cementgyár területén megújuló energiaforrás telepítése - helyi vállalkozások támogatása - távmunka támogatása, ingázás csökkenése 	<ul style="list-style-type: none"> - a meglévő vállalkozások is megszűnnek a településen - agrár-környezetvédelmi célú támogatások elmaradása - nem növekszik a helyben foglalkoztatottak száma - közeli nagyvárosok elszívják az összes munkaerőt - környezetvédelmi szempontból nem megfelelő mezőgazdasági technológiák

	Lehetőségek (O)	Veszélyek (T)
	<p>Agráripari lehetőségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - családi gazdaságok további támogatása, helyi feldolgozóipar lehetőségének vizsgálata, biogazdálkodás lehetőségének vizsgálata, fenntartható gazdálkodás kialakítása, tájgazdálkodás, tájfajták termesztése, vetésforgó alkalmazása, gazdaképzés, szaktanácsadási rendszer bevezetése, rendszeres talajvizsgálatok, gazdaszövetkezetek erősítése, állattenyésztés felélesztése, újraélesztése, gyógynövénytermesztés - Nemzeti Agrár-környezetgazdálkodási Programban való részvétel - helyi, termelői piac létrehozása - falusi turizmus fejlesztése - vadászturizmus fejlesztése - horgászturizmus fejlesztése - kerékpáros turizmus megjelenése 	<ul style="list-style-type: none"> - alkalmazása - további nagymértékű vegyszer és műtrágyahasználat - talaj termőképességének romlása - munkahelyteremtések érdekében környezetszennyező technológiák befogadása - egykori cementgyár területének alulhasznosítása - környezetkárosító ipari tevékenység megjelenése - község turisztikai lehetőségei kiaknázatlanul maradnak - sérül a természeti környezet, meglévő értékek eltűnnek - tudatos turisztikai fejlesztések elmaradása

5 TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

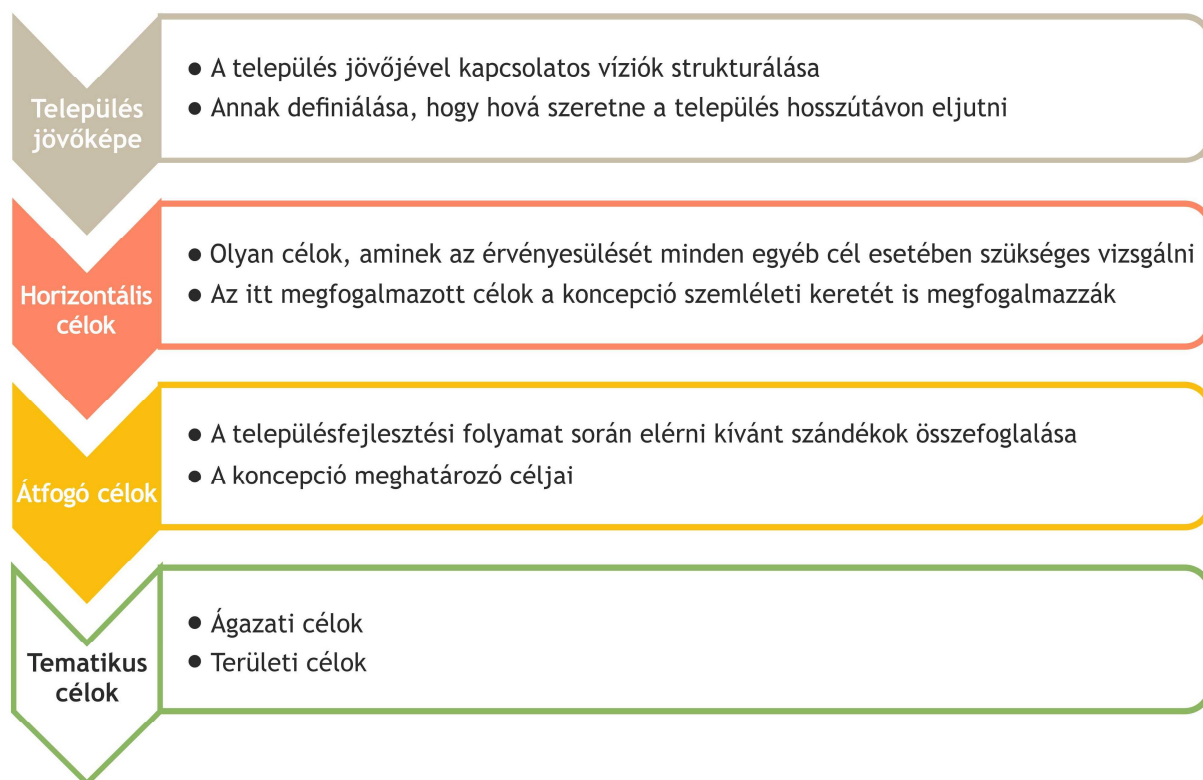
5.1 A KONCEPCIÓ FELÉPÍTÉSE

A jövőkép kialakítása során a település hosszútávú céljainak rendszerbe foglalása történik. A jövőképpalkotás egyben irányválasztás is, mely magán hordozza a település értékrendjét, megmutatja a közösség aktivitását és dinamikáját, és segítségével könnyebb koncentrálni a helyi erőforrásokat a település fejlődésének és folyamatos megújulásának érdekében.

A településtervezés során a jövőképpalkotás fázisa az, amikor a **település közössége megfogalmazhatja, milyen településen szeretne élni 15-20 év múlva**, hogyan látja a település ideális jövőjét. A jövőkép pozitív szemléletű, azt a célt mutatja meg, ahová a település az adott időtávon belül eljutni szeretne. A hosszú távú célok kitűzése azért is különösen fontos, mert az a település tud igazán sikeres lenni, amelyik évtizedes távlatban is tudja, hová szeretne fejlődni, és rövidebb távú céljait is annak megfelelően tudja megválasztani, priorizálni és megvalósítani. A jövőképben meghatározott közös célok kijelölésével lehetővé válik, hogy a település fejlesztési tervei, elképzelései egy irányba mutassanak, egymás hatását erősítve, kiegészítve segítsék a település kiegyensúlyozott, dinamikus fejlődését. A jövőkép megalkotása során tisztában kell lenni azzal, hogy a település milyen belső és külső erőforrásokkal, adottságokkal rendelkezik, ezekre építve milyen lehetőségek állnak nyitva a település számára. A helyi erőforrások, adottságok kihasználásával a település stabil jövőképet alkothat. Az adottságok feltárását legjobban a SWOT elemzés segíti, ahol a település erősségei (S), gyengeségei (W), lehetőségei (O) és veszélyei (T) kerülnek feltűntetésre, melyet az előző fejezet tartalmaz.

A meghatározott jövőkép kitűzése, az elérni kívánt célok egységes rendszerbe foglalása kijelöli a település kívánt fejlődési irányát. Zagyvaszántó község jövőképe három központi gondolat köré épül fel.

A település jövőjével kapcsolatos víziók strukturálása

5.2 ZAGYVASZÁNTÓ KÖZSÉG JÖVŐKÉPE

Zagyvaszántó a gazdasági, infrastrukturális, táji-természeti adottságait felhasználó élhető vidéki település, ahol az identitástudata és az összetartozás érzése szilárd és a Zagyva völgyi településekkel az együttműködés hatékony és erős.

A község - az EU regionális politikájával, valamint a támogatás alapelveivel, irányelveivel, célkitűzéseivel összhangban - meghatározó általános célkitűzése kell legyen az elvándorlás megelőzése, a munkahelyteremtés elősegítése, az esélyegyenlőség kialakítása, a vidéki környezetminőség megóvása, és javítása.

Mindezek érdekében fejleszteni kell a hagyományosan kialakult társadalmi és gazdasági kapcsolatrendszeren alapuló **térségi, helyi együttműködések**et mind önkormányzati, mind vállalkezési szinten. Ennek különösen azért van nagy jelentősége, mert a Zagyva völgyben összenőtt települések gazdaságilag, társadalmilag, oktatásban sokkal inkább együtt vannak. Ezen kívül az igazgatási határon átnyúló telephelyek fejlesztése is megköveteli ezt.

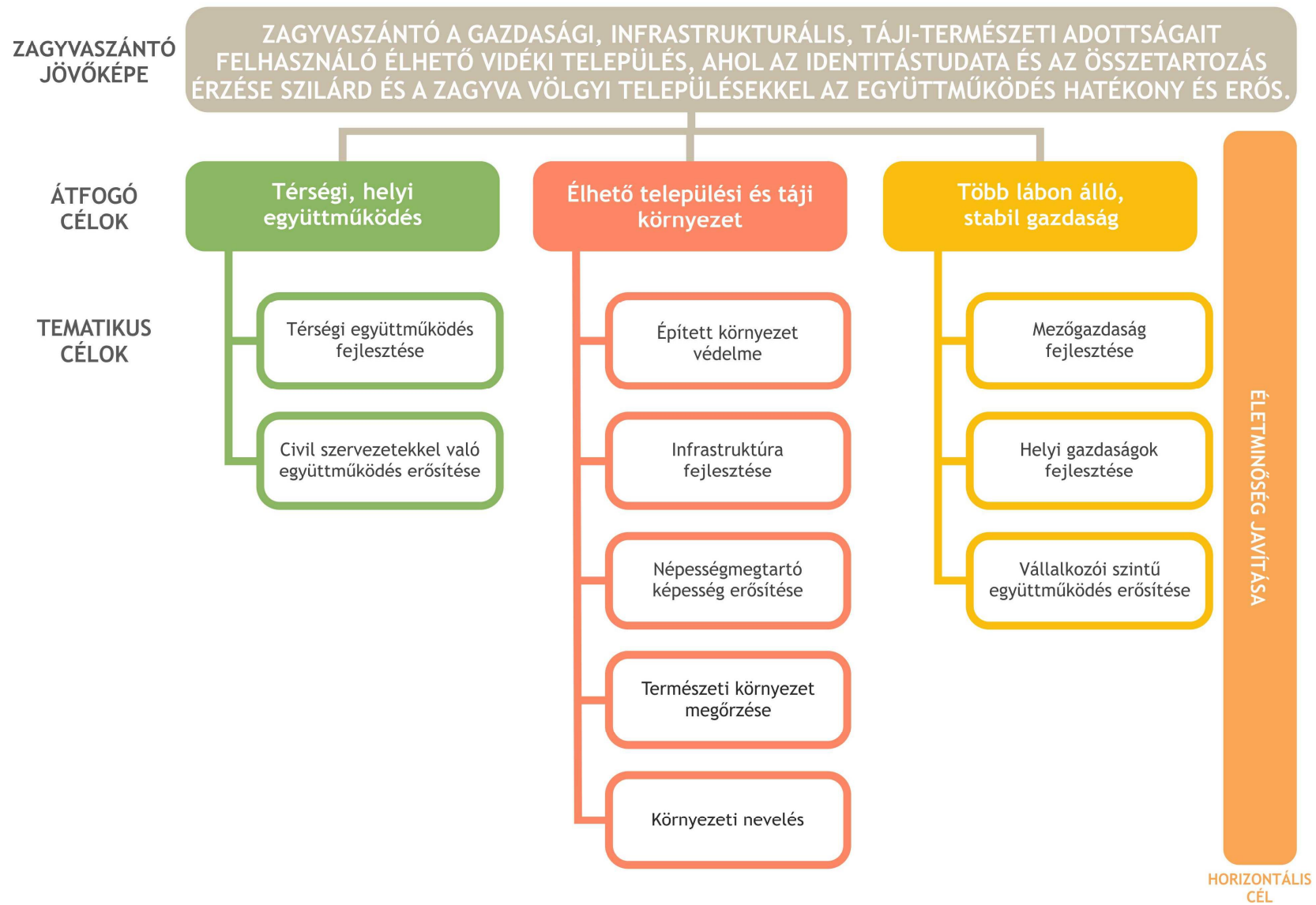
Mind a lakosság, mind pedig a turisták környezet állapotával szemben tanúsított érzékenysége erősödik. A tudatos tájképfarmálás, a természetes és épített környezet érték megőrzésére való törekvés az **élhető települési és táji környezet** alapelvárása.

Zagyvaszántó a térségben található számos kistelepüléshez képest kedvező helyzetben van. Szerencsés adottságai lehetővé teszik egy **több lábon álló, stabil gazdaság** működtetését, illetve fejlesztését. A mezőgazdaság a múltban is meghatározta az itt lakók életét, mára azonban már kevésbé jelentős a szerepe a község gazdasági életében. Öröndetes, hogy az ipar is jelen van a településen, szerencsére mára már a környezetet, természetet nem, vagy csak kismértékben terhelő ágazatként. Megerősödött továbbá a településen a szolgáltató szektor is. A vállalkozói réteg színes és aktív, a munkanélküliség ennek is köszönhetően alacsony.

Tovább kell fejleszteni az alapszintű szolgáltatások körét és színvonalát. Ennek következményeképp egyre több kiegészítő szolgáltatás jöhet létre.

5.3 TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI CÉLOK

A jövőképben megfogalmazott irányelvek megvalósításához összehangolt cselekvési terv, célrendszer felállítása szükséges. A felállított cselekvési terv a meghatározott jövőkép eléréséhez szükséges célokat, fejlesztési irányokat tartalmazza. A jövőkép elérését három átfogó cél meghatározása segíti, melyek a település hosszútávú fejlődésének alappilléreit jelentik. Az átfogó célok, melyek tematikus célokra tagolódva fedik le a község életének minden szegmensét, egymást kiegészítve és erősítve mozdítják elő a község kiegyensúlyozott fejlődését. A célrendszer megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakítása és végrehajtása során egy horizontális cél kerül kijelölésre, mely az átfogó és tematikus célokat áthatva kell, hogy érvényesítésre kerüljön.

5.3.1 A TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT ÁTHATÓ HORIZONTÁLIS CÉL MEGHATÁROZÁSA

Életminőség javítása

A településfejlesztési koncepció készítése során kiemelt szempont, hogy a településfejlesztési célok mindegyike elsősorban Zagyvaszántó lakosainak életminőség javítását szolgálja, e cél alapján kerüljenek meghatározásra és megvalósításra. Ennek megfelelően ez a célkitűzés horizontális célként jelenik meg, az összes átfogó és tematikus célt áthatja, a fejlesztési koncepció fő fejlesztési irányát meghatározza.

Az emberi társadalom fejlődésének alapvető, mondhatni végső célja az emberi jólét, az élet minőség javítása.

E cél elérése érdekében kell fejleszteni a település gazdasági életét alkotó vállalkozásokat, a település külső arculatának megjelenését, a meglévő humán erőforrásokat, törekedni kell a tájfenntartásra a természeti erőforrások megőrzésére, védelmére. Zagyvaszántó legyen egy, a térség azon települései közül, amely a gazdasági, infrastrukturális, táji-természeti adottságait felhasználva a jövőben is „élhető” vidéki településsé tud válni.

Zagyvaszántón legyen az elérendő cél a jelenleg is több lábon álló gazdaság megszilárdítása, a természeti környezethez, adottságokhoz jól illeszkedő, környezetkímélő, ökológiai szemléletű mezőgazdaság megteremtése, meghonosítása, ezáltal egy fejlődőképes, élhető, egyben közösségként továbbélő település „megteremtése”, mely a településen élők és a településre érkezők számára egyaránt vonzó lakóhellyé válik.

Bármilyen további fejlesztés a természeti, táji, kulturális adottságok megőrzésének szem előtt tartásával történhet.

S ahhoz, hogy mindez ténylegesen meg is valósulhasson, az alapot a helyi lakosok településhez való kötődésének, az identitástudatnak, és az összetartozás érzésének megszilárdítása és további erősítése kell, hogy képezze.

5.3.2 A TELEPÜLÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

1. Térségi, helyi együttműködés

A települések közötti együttműködés, összefogás a közeljövőben még erőteljesebben fog érvényesülni az a - már jelenleg is érzékelhető - tendencia, amelynek eredményeképpen a települések, csak közösen, összefogással tudnak fejlesztéseket végrehajtani. A kistérségek, mikrorégiók léte és szerepe a jövőben fokozottabban felértékelődik.

Egyre nagyobb szerepet kapnak azok az „alulról jövő” kezdeményezések által indukált szervezett összefogások (mikrotérségek), ahol az összefogás alapja az azonos táji, térségi adottságok, lehetőségek, azonos gazdasági társadalmi problémák, s ahol ezekre a közös kérdésekre közös akaratból azonos válaszok szülehetnek.

Az elmúlt években előtérbe kerültek azok a pályázatok, amelyek térségi gondolkodást, térségi összefogást igényelnek. Az önkormányzatok nagy része még nem ismerte fel ennek a jelentőségét. Az viszont már látszik, hogy a térségi szinten gondolkodók és tenni akarók sokkal nagyobb ütemben fejlődnek, nagyobb léptékben haladnak.

Támogatni, ösztönözni kell a helyi szinten történő együttműködést, közösségek szerveződését a lehető legtöbb téren és csoportban. Az aktív civil részvétel egyaránt hozzájárulhat a település múltjának, örökségének megőrzéséhez, a település jelenlegi helyzetének javításához és a község jövőjének megteremtéséhez.

Célok:

- Térségi együttműködés fejlesztése
- Civil szervezetekkel való együttműködés erősítése

1.1. Térségi együttműködés fejlesztése

Zagyvaszántó és a környező Zagyva völgyi települések földrajzi elhelyezkedésük és adottságaik miatt egymásra vannak utalva. Zagyvaszántó délről Lőrincivel, északról pedig Apccal nőtt össze.

Olyan mikrotérségi társulást kell létrehozni, ahol a szomszédos, azonos gazdasági, társadalmi problémákkal küzdő települések együtt tudnak fellépni fejlesztéseik érdekében (Lőrinci, Petőfibánya, Apc, Zagyvaszántó). Egy ilyen mikrotérségi összefogás sokkal specifikusabban tudja kezelni egyes települések problémáit. Mindez a térségben vezető szerepet betöltő települések, mint Hatvan vagy Budapest számára legalább annyi előnnyel jár, mint a kisebb, kevésbé tehető környező települések számára. A Zagyvaszántó környéki települések minél több területen történő összefogása fontos lenne.

A kistérségi kapcsolatok nem csak a közös pályázatok, pénzszerzés, működés, de tapasztalatátadás, információcsere szempontjából is jelentősek. Az elkövetkezendő években a partnerséget jól értelmező, és együttműködésre kész, munkamegosztásban dolgozó települések a többiekhez képest jelentős előnyhöz juthatnak. Éppen ezért Zagyvaszántónak minél aktívabb részvételre kell törekednie a kistérség életében.

A település területén található ipari üzemek telephelyei, illetve délen a szakiskola területe átnyúlnak a szomszédos települések területére is, ezért nem lehet területüket, fejlesztéseiket önállóan, településekre lebontva kezelni. E kérdés megoldásában (is) kívánatos az egymással ezáltal még szorosabban kapcsolódó települések (Apc-Zagyvaszántó, Lőrinci-Zagyvaszántó) együttműködése, közös gondolkodása és egységes álláspontjának kialakítása.

A fiatalabb és az idősebb korosztályos számára is egyaránt lényeges szempont a lakhely választásakor vagy váltásakor az intézmények megléte, elérhetősége. A családalapítás előtt állók és a családok számára a fontos szempont az oktatási vagy szociális alapfokú ellátás közelsége és könnyű megközelíthetősége. A kisebb lakosszámú települések esetében nincs mindig lehetőség az összes alapintézmény fenntartására, működtetésére, célszerű a mikrotérségi vagy kistérségi összefogás és feladatmegosztás létrehozása ezen a területen is. Zagyvaszántó esetében ez az együttműködés és feladatmegosztás már kialakult és jól működik a környező településekkel együttesen. A jövőben törekedni kell ennek az összefogásnak a megtartására és fejlesztésére, új megosztható feladatok kialakítására és a települések egyenlő részvételére.

Intézkedési javaslatok:

- Mikrotérségi összefogás, közös fejlesztési koncepció készítése
- Közös projektek kimunkálása, közös pályázatok készítése
- Tapasztalatcsere (átvétele) más önkormányzatokkal és fejlesztési társulásokkal
- Térségi kerékpárút-hálózat fejlesztése
- A szomszédos települések közötti kerékpárút - hálózat fejlesztése
- Kapcsolódás a Régió fejlesztési programjaihoz
- Az igazgatási határon átnyúló ipari gazdasági területek sorsának rendezése - a szomszédos településekkel közös szabályozási tervek kidolgozása

1.2. Civil szervezetekkel való együttműködés erősítése

Egy település fejlődésében, a közösen megállapított célkitűzései elérésében nélkülözhetetlen szerepe van a helyi közösségnek és a társadalmi aktivitásnak. Zagyvaszántó hisz benne, hogy megvan a lakosságban az a potenciál, hogy a falu fejlődésének motorja lehessen a helyi közösség. A település jövőjének alapját a helyi identitástudat erősítése, a társadalmi aktivitás növelése és egy együttműködő közösség jelenléte jelentheti. A lakosokat egy egységgé kell kovácsolni, majd érdekeltté, elkötelezetté tenni a változásban. Egy település fejlődésének első lépcsője, hogy a közösség hisz benne, hogy a fejlesztések sikeresek lehetnek, azokat magukénak érzi és hajlandóak is tenni a siker eléréseért. A társadalmi összetartozás érzésének erősítése és a lakossági aktivitás célzott támogatása fontos cél.

Zagyvaszántón számos civil szervezet tevékenykedik ma is, melyek további működése és támogatása kívánatos a jövőben is. A településen jelenleg is élő történelmi örökséget, helyi hagyományokat, falunapjait, ápolni és fejleszteni kell. Ezen folyamatokat erős, aktív civil szervezetekkel, társadalmi összefogással lehet előmozdítani, mindez a településen élők identitástudatának erősödését eredményeznék.

Intézkedési javaslatok:

- Infrastrukturális, ellátási, szociális, életkörülményt javító intézkedések, beruházások a településen
- Idősek otthona, szociális és gyermekjóléti szolgálat további működtetése
- Művelődési házban közösségi rendezvények szervezése
- Sportolási lehetőségek fejlesztése
- Fiatalok helyben maradása érdekében oktatás, képzés-szervezés
- Közmunkások foglalkoztatása, főként településfejlesztési, környezetalakítási feladatokkal
- Civil szervezetek támogatása
- Helyi identitástudat erősítése, közösségi rendezvények számára minél kedvezőbb keretek létrehozása, az egész falut megmozgató rendezvényszervezés, közösségi funkciójú intézmények létrehozása, meglévők felújítása (művelődési ház, könyvtár, /szabadtéri/ klubhelyiségek)
- Sportélet további fejlesztése, a fiatalok bevonása

2. Élhető települési és táji környezet

Az élhető és fenntartható települési környezet kialakítása mellett figyelmet kell fordítani a települési lakosság életkörülményeinek javítására, amely nagy hatással van a település lakosságmegtartó képességére. A település lakosságának életminőségére és légkörére közvetlen hatással van az őket körülvevő környezet állapota. Környezet alatt értendő egyaránt az épített és természeti környezet, az infrastruktúra-hálózat, a településkép és a lakókörnyezet biztonsága is. Az Önkormányzat számára így a lakosokat körülvevő környezet minőségi fejlesztésén keresztül a települési népesség életkörülményeinek javítása a cél.

Az élhető település biztosítja a lakosság számára a mindennapi élet általános feltételeit. Ez jelenti többek között a jól kiépített, korszerű közműrendszert, a jó lakáspolitikát, a jól használható közterületeket és a megfelelően kialakított infrastruktúrát is. A lakosság életkörülményeinek javulását elősegítő fejlesztéseket a rendelkezésre álló források megfelelő hasznosításával, illetve környezetbarát módon kell megvalósítani.

Egy település élhetőségét, az ott élő lakosok komfortérzetét és településük iránti szeretetét számtalan tényező befolyásolja. Az élhető település biztonságos, fenntartható, egészséges és élő. Az élhető településeken biztosítva van a lakosság számára minden, ami a mindennapi élethez szükséges. Törekedni kell a fenntarthatóság és az élhetőség jegyében a megújuló energiaforrások népszerűsítésére és azok minél szélesebb körű felhasználására.

Célok:

- Épített környezet védelme
- Infrastruktúra fejlesztése
- Népességmegtartó képesség erősítése
- Természeti környezet megőrzése
- Környezeti nevelés

2.1. Épített környezet védelme

Minden település életében fontos az élhető és élvezhető lakókörnyezet kialakítása, megújítása. Zagyvaszánton az elmúlt évszázadok alatt a vasúttól keletre elhelyezkedő településmag organikus, nőtt jellegű szerkezete nem sokat változott. A településen a megmaradt, értékes településszerkezet megőrzése cél. A történelmi településszerkezet mellett a településen több hagyományos parasztporta, valamint út menti szakrális elem, kereszt, emlékmű is található, melyek megőrzése, karbantartása szintén fontos feladat.

A település egyik legizgalmasabb épülete a Tornyay-Schlossberger kastély, az igazgatási határ sajátos kijelölésének következtében részben Zagyvaszántó területén található. Az Egri Szakképzési Centrum Március 15. Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma Lőrinci területén működik hivatalosan, de az iskola épületeinek jelentős hányada, valamint a volt kastély „fele” Zagyvaszántó területén fekszik.

Az épületek karbantartása és felújítása mellett a közterületek igényes kialakítása, megfelelő zöldterületek létrehozása szükséges. Zagyvaszántó területén több kisebb zöldterület is található,

melyek lehetőséget nyújtanak a sportolásra és a közösségi találkozóponatok helyszínéül. A településen a lakossági igények figyelembe vételével e zöldterületek fejlesztése és folyamatos karbantartása a cél.

Az épített környezet védelmében a következő évek feladata a minőségi fejlesztést előtérben tartani.

Intézkedési javaslatok:

- Településközpont minőségi rendezése
- Belterületi zöldfelületek minőségi fejlesztése
- Értékvédelem, művi értékek
- Helyi értékvédelmi javaslat kidolgozása
- A védelem alatt álló épületek felújítási támogatására anyagi források megteremtése (A helyi védett épületek felújítására külön pályázati források állnak rendelkezésre, amelyeket folyamatosan figyelni kell, s a lehetőségekről tájékoztatni kell a tulajdonosokat)
- Árkok karbantartása, tisztítása
- Buszmegállók, szeméttárolók karbantartása, szükség esetén lecserélése
- A köz- és magánterületek rendszeres virágosítása
- Esztétikus és egyéni megjelenésű táblák kihelyezése a településre érkezők informálására
- Közterületi utcabútorok folyamatos cseréje
- Továbbra is csak a jelenlegi településléptéknek megfelelő épületek építése
- Pályázatok folyamatos figyelése és írása
- Üres telkek, leromlott állagú épületek rendbe tétele

2.2. Infrastruktúra fejlesztése

Közlekedés

Zagyvaszántó közlekedési helyzete jónak mondható. A 21-es sz. főút négy nyomúsítása 65 km hosszban megtörtént, nagy mértékben javítva a település közlekedési adottságait.

A településen található burkolatlan utcákat mielőbb szilárd burkolattal kell ellátni. Kerékpárút jelenleg nincs a településen. Belterületi kerékpárút kiépítése, biztonságos kerékpársáv forgalom biztosítása indokolt a jelentős gépjárműforgalom miatt. A térségi tervek között szerepel egy Zagyva menti országos jelentőségű kerékpárút kiépítése, amely a települést is közvetlenül érinti, ez részben hivatásforgalmat bonyolít le, részben turisztikai jelentőséggel bírhat.

Intézkedési javaslatok:

- A meglévő utak folyamatos karbantartása, tisztítása, ill. felújítása
- A meglévő burkolatlan utcák szilárd burkolattal való ellátása
- A főúton átvezető gyalogátkelőhelyek és járdák létesítése
- A külterületi földutak javítása, portalanítása
- Helyi Kerékpárút-hálózat tervezése és kiépítése (Zagyvavölgye kerékpárút)
- Regionális kerékpárúthoz való kapcsolódás

Közmű

A közcsontra hálózatra nem csatlakozó ingatlanok a település egyik szennyező forrásai. A településen cél ezen ingatlanok ösztönzése a közcsontra hálózatra. A közmű fejlesztések kapcsán legfontosabb feladat a megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése.

Magyarország településeinek döntő többségén, így Zagyvaszántón is, a **légvezetékek és a villanyoszlopok** nagyban befolyásolják a településképet kedvezőtlen irányba. Ideális esetben a jelenleg légvezetékekben futó közművek a föld felszíne alatt futó kábelekké kerülnének áthelyezésre. A földfelszínről a felszín alá történő közművek és közműtárgyak áthelyezése területeket szabadítanak fel, mindemellett pedig kedvezően hatna a településképre.

Intézkedési javaslatok:

- Csapadékvíz elvezetés további folyamatos biztosítása, árkok tisztítása
- Szennyvízcsatorna hálózat rákötések ösztönzése
- Közvilágítás fejlesztése
- Alternatív energiaforrások hasznosíthatóságának vizsgálata
- Léghálókábelek számának lehetőség szerinti csökkentése, új villamos vezeték földkábelrel

2.3. Népeségmegtartó képesség erősítése

Célul kell kitűzni a jelenlegi lakosságszám megtartását, esetleg enyhe növelését is. A lakosság településen tartásának és településre vonzásának alappillére a minőségi lakókörnyezet, valamint a településen elérhető minél szélesebb körű szolgáltatások biztosítása. A településen fel kell mérni a meglévő foghíjtelkek számát, valamint az esetleges új építkezés számára helyszínt, azaz megfelelő építési telkeket kell biztosítani. Ezeket a telkeket az Önkormányzatnak célszerű lenne megszereznie/vásárolnia.

A településen alapfokú oktatási intézmények megtalálhatók, melyek megtartása és folyamatos fejlesztése szintén a település népeségmegtartó erejét fokozza. A községben idősek otthona, szociális és gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtó illetve gondozó szolgálat biztosítja a község szociális feladatainak ellátását. Ezeknek a szociális intézményeknek a további fenntartása kiemelten fontos feladat. Az egészségügyi ellátást tekintetében megállapítható, hogy Zagyvaszánton az alapfokú egészségügyi ellátás biztosított és jónak mondható. Az önkormányzatnak meg kell vizsgálni, hogyan tud plusz forrásokat biztosítani az alapfokú szociális, oktatási és egészségügyi feladatok ellátására, s ezzel növelni a szolgáltatások minőségét.

Intézkedési javaslatok:

- intézkedési terv a szociális, oktatási és egészségügyi ellátás minőségének a javítására
- Fiatalok helyben maradásának támogatása foglalkoztatással, lakhatás biztosításával
- Távmunkát biztosító közösségi tér létrehozása
- Társadalmi esélyegyenlőség biztosítása (fogyatékkal élők és nők foglalkoztatásának támogatása)

2.4. Természeti környezet megőrzése

Zagyvaszántó természeti, táji adottságai a mezőgazdasági művelés számára igen kedvezőek. A falu ideális lakó- és élőhelyet biztosít azok számára, akik kedvelik a csendes vidéki életet, de nem szeretnék lemondani számos kényelmi szolgáltatásról, amit leginkább csak a jelentősebb települések tudnak biztosítani.

Természet- és tájvédelem

A természetvédelem célja az országos és helyi védelemre érdemes természeti értékek feltárása, megőrzése és bemutatása, valamint a természeti folyamatok zavartalan működésének biztosítása. Az ökológiai kapcsolatok működése érdekében fenn kell tartani a természetközeli élőhelyek területi kiterjedését, ami a táj esztétikai értékének növeléséhez is hozzájárulhat.

A település külterületének a Zagyva folyó menti része, a megyei terven jelölt ökológiai hálózathoz tartozik, illetve a Szuha patak északi részénél található területek az Országos Ökológiai Hálózaton belül az Ökológiai (zöld) folyosó részét képezik. Ezen területeknek a természetközeli állapotát fenn kell tartani. Területük nem csökkenthető. Az ökológiai hálózat védelme illetve területének kiterjesztése érdekében növelni szükséges a gyep-, és erdőterületek nagyságát.

A belterületen található helyi védelem alatt álló juharfasor, valamint idős bókoló hárs a település természeti értékek iránti fogékonyságát jelzik. Ezen meglévő védett értékek mellett elképzelhető egy növényritkaságokat magában foglaló gyűjtemény létrehozása arborétum jelleggel, melynek alkalmas helye lehet a valamelyik intézmény kertje.

A település területén kialakított mesterséges tavak - mint vizes élőhelyek - idővel, természetközeli állapotúvá alakulva/alakítva a vízi madarak élőhelyévé válhatnak, ez pedig a madármegfigyelésnek nyújt teret, melyet főként az iskolai oktatás keretein belül, illetve táborok formájában lehet kiaknázni.

A település belterületén igen magas a zöldfelületi arány, ennek folyamatos karbantartása, fejlesztése az egészséges lakókörnyezet miatt is fontos, ugyanakkor figyelmet kell fordítani az allergén növények irtására. A település belterületén jelenleg és a jövőben működő vállalkozások esetén törekedni kell a minél kevésbé zavaró, környezetbarát technológiák alkalmazására, így sem zajkeltő, sem légszennyező vállalkozások nem támogatandók. A gazdasági szervezeteket ösztönözni kell korszerű szennyezés csökkentő berendezések használatára.

Intézkedési javaslatok:

- A parlagfű, és egyéb allergén gyomnövények visszaszorítására érdekében a szomszédos önkormányzatokkal összehangolt irtási akciók szervezése
- Gyepterületek növelése
- A településközpontban található artézi kút védelme
- A mesterséges tavak természetközeli területté alakítása
- Országos Ökológiai Hálózathoz tartozó területek állapotának megőrzése, javítása
- Út menti fasorok pótlása, telepítése
- Ismertető készítése a természeti, táji értékekről
- (Helyi) védett természeti értékek megóvása, fenntartása, körük bővítése
- Arborétum jellegű parkok létrehozása, növényritkaságok telepítése
- Madármegfigyelések megszervezése iskolai oktatás, táborok stb. keretein belül

2.5. Környezeti nevelés

A település környezeti állapota megfelelő, ezért feladat ennek fenntartása, esetleg további javítása. Elengedhetetlen feladat a környezettudatos magatartás kialakítása. Ez egy olyan folyamat, amely az ember egész életét végigkíséri. Elemei az óvodai, iskolai nevelés és képzés, felnőttképzés, egyéni és intézményi példamutatás. A hatályos környezetvédelmi törvény is hangsúlyozza a környezeti képzés, nevelés, művelődés fontosságát, részben önkormányzati feladatként említve azokat. Általános iskolában tantárgyakba beépítve, illetve különböző akciók formájában, pl. szakkörök, vetélkedők, szelektív hulladékgyűjtési programok, kirándulások szervezésével.

A felnőtt kori szemléletformálás elengedhetetlen részét képezi a lakosság folyamatos tájékoztatása a környezet állapotáról, illetve környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek tájékoztatása a környezet állapotáról, illetve környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek (akciók), szelektív hulladékgyűjtés eredményeiről. Pl. lakossági fórumokon keresztül, környezetvédelmi napok szervezésével.

Vízgazdálkodás, vizek védelme

A vizek minőségét jelentősen befolyásolja a csapadékvíz és szennyvízkezelés és tisztítás, majd a befogadóba bocsátás. Ennek érdekében fontos a felszíni vízfolyások és a talajvízkészletek minőségi jellemzőinek javítása, az aktuális és potenciális szennyezőforrások számának és az általuk kibocsátott szennyezőanyagok mennyiségének csökkentésével. A település külterületén fut végig a Zagyva folyó és a Szuha patak. A természetes vízfolyások megőrzése érdekében fokozottan ügyelni kell a mezőgazdálkodás során a műtrágya felhasználásra. A talajtermékenységet segítő anyagok használatával mindig be kell tartani a „jó mezőgazdasági gyakorlat szabályait”, hogy elkerülhető legyen a felszíni vízfolyások szennyezése. Egyes helyeken közvetlenül a vízpartig érnek le a szántóterületek, célszerű lenne a patak mentén a tájhasználatot gyepre vagy puhafás ligetes erdőre korlátozni. A domboldalokról lefutó vízfolyások, árkok karbantartását folyamatosan el kell végezni, hogy a település belterületét nagy esőzések alkalmával se veszélyeztesse a lezúduló víztömeg.

A talaj- és rétegvizek állapota rendkívül fontos a vízhasználat, víztermelés szempontjából. Az engedély nélkül végzett vízhasználatokat (víznyerés kútból, öntözővíz kivétel, stb.) fel kell deríteni és szankcionálni kell. A jelenlegi jogi szabályozás értelmében az ivóvíznyerő helyek megóvása érdekében azok külső, belső és hidrológiai védőidomát meg kell határozni. A vízbázisok megfelelő védelme érdekében a csatornahálózat mielőbbi teljes kiépítése kívánatos, majd ezt követően a rákötéseket is ösztönözni kell. Az illegális hulladékelhelyezéseket, szennyvezéseket meg kell szüntetni.

Levegőtisztaság, zaj, rezgés

A levegőminőséggel kapcsolatos legfontosabb feladat a jó levegőminőségi állapot fenntartása. Ennek érdekében elsősorban a mezőgazdasági eredetű porszennyezést, a lakossági fűtésből eredő szennyezést, valamint a levegő biológiai eredetű terhelését szükséges csökkenteni, bár ezek mértéke a tapasztalatok szerint elhanyagolható. A település területén a későbbiekben is csak olyan tevékenység végezhető, amely kielégíti a levegőminőség védelmével kapcsolatos országos előírásokat.

A belterületi állattartást szabályozni kell. A levegőtisztaság védelmének tekintetében az egyik fontos cél a lakossági fűtés által okozott kibocsátás csökkentése, mely a gázhálózatra történő

rácsatlakozások számának emelésével elérhető. Felül kell vizsgálni és folyamatosan ellenőrizni kell a községben található ipari üzemek kibocsátásait, s a szomszéd települések határon túlmutató környezeti hatásainak kezelésére a szomszédos önkormányzatokkal együttműködést kell kialakítani. A településen zajterhelés elsősorban a közúti forgalomból származik. Bejelentésre is okot adó zajterhelési probléma nem ismert a területen. A levegő tisztaság védelem érdekében a belterületen található zöldfelületeket fenn kell tartani. Meg kell vizsgálni a 21-es út forgalmából származó zajcsökkentés lehetőségeit (pl. fasor, erdősáv telepítése).

Hulladékgazdálkodás

A települési szilárd hulladék közszolgáltatás keretében történik. A hulladékgazdálkodás során törekedni kell arra, hogy a termelés és fogyasztás során minél kevesebb hulladék keletkezzen. A keletkezett hulladék elhelyezését és ártalmatlanítását úgy kell megoldani, hogy ne veszélyeztesse a környezeti elemek minőségét, s a táj esztétikai adottságait se befolyásolja negatívan. A településen működő vállalkozások hulladékgazdálkodási szokásait fel kell mérni, és érdekeltté kell őket tenni a szelektív hulladékgyűjtés alkalmazásában. Az illegális hulladék-elhelyezéseket fel kell számolni és az érintett területet rekultiválni kell.

Intézkedési javaslatok:

- Illegális hulladéklerakók szakszerű kárfelmérése, -mentesítése és rekultiválása
- Évente lomtalanítási napok szervezése
- Szelektív hulladékgyűjtő szigetek kialakítása, zöldhulladék komposztálása

3. Több lábon álló, stabil gazdaság

A gazdasági szféra jelentős változásokon ment keresztül az elmúlt időszakokban. Ágazatok szűntek meg, alakultak át és új területeken nyílt lehetőség a gazdaságban. Ez a jelenség figyelhető meg Zagyvaszánton is, ahol új gazdasági szektorok jelennek meg és kezdenek el felvirágozni.

A régióban meghatározó mezőgazdaság korszerűsítésével, szemléletének változásával (a gazdasági szerep mellett, fokozottan kap hangsúlyt a tájfenntartói szerep is), ill. a támogatási rendszerek (EU) átalakulásával, bővülésével a vidékre korábban jellemző életforma és gazdálkodás ismét jelentősebb szerepet kap a jövőben.

Célok:

- Mezőgazdaság fejlesztése
- Helyi gazdaságok fejlesztése
- Vállalkozói szintű együttműködés

3.1. Mezőgazdaság fejlesztése

A község életében a mezőgazdaság a múltban meghatározó volt, de a rendszerváltás utáni "ágazat átalakítás" következtében itt is jelentkezett az általános hanyatlás. A túlnyomórészt szántóföldi növények intenzifikált termesztéséből nagyszerűen meg lehet élni, nem várható jelentős szemléletváltás a gazdálkodási módszerekben és alkalmazott technológiákban, ami hosszútávon a talajszerkezet és tápanyag-szolgáltató képesség romlásához, a talajok és talajvizek nitrátosodásához, vegyszermaradványok feldúsulásához vezethet. Ennek elkerülése érdekében be kell vezetni a „jó mezőgazdasági gyakorlat” előírásait a talajvizsgálatokon alapuló műtrágyaadagok alkalmazását, terjeszteni szükséges a szerveztrágyázott területek nagyságát, valamint a növényvizsgálatokon alapuló vegyszerhasználatot. Emellett háttérbe kell szorítani a monokultúras növénytermesztést és célszerű vetésforgók szerinti vetésszerkezet kialakítását terjeszteni.

A jelenleg üresen álló, használaton kívüli telepeken, a megtermelt gabonából előállított takarmány, valamint a rideg állattartással tartott állatok helyi feldolgozására is lehetőség lenne /akár még biotermékek előállítására is megvalósítható lenne/. Segíteni kell az élelmiszerek, mezőgazdasági alapanyagok feldolgozását célzó vállalkozásokat, s ezek közül is élvezzenek előnyt az ökológiai, biológiai termelésből kikerülő alapanyagok. A kisgazdaságokban változatos, kiváló, egyedi minőségű termékskála kialakítása legyen a cél.

A település és a gazdaság térbeli növekedése is korlátozott, valamint minden erőforrás véges, így a feleslegessé vált, kihasználatlan területeket vissza kell forgatni a természet körforgásába.

Intézkedési javaslatok:

- A mezőgazdasági úthálózat korszerűsítése, fejlesztése
- A helyi és táji adottságokra épülő agrárgazdaság fejlesztése
- Mezőgazdasági technológiák alkalmazásában való szemléletformálás vetített előadásokkal
- Szaktanácsadási rendszer kialakítása, működtetése
- Jó mezőgazdasági gyakorlat kialakítása
- Gazdálkodók szakmai (tovább) képzésének megszervezése (bio, ökológiai gazdálkodás, integrált növénytermesztés területén)
- Alternatív növények (gyógy, fűszer, ipari, takarmány, energia, vetőmag, zöldtrágya növények) vetésszerkezetbe való illesztésének vizsgálata
- Tájfajták felkutatása, termesztésük támogatása
- Gyógy- és fűszernövény minősített biokörülmények közti termesztési és elsődleges feldolgozási lehetőségeinek a vizsgálata
- Mezőgazdasági termékválaszték bővítése (a termékstruktúra diverzifikációja)
- Vetőmagtermesztés lehetőségeinek vizsgálata
- A helyi mező és erdőgazdasági termékek feldolgozottság szintjének növelése kistérségen belül
- Termőterületek felmérése, területhasználatok felülvizsgálata
- Talajvizsgálatokon alapuló tápanyag gazdálkodási terv készítése
- Szervestrágyázásba vont területek növelése
- Szakszerű, fajspecifikus növényvédőszer használat
- Extenzív (környeztharmónikus) tartásmód kiterjesztése
- Különböző gazdálkodói szövetkezetek támogatása, kialakítása

3.2. Helyi gazdaságok fejlesztése

A gazdasági folyamatok és települések fejlődési lehetőségei szoros kölcsönhatásban vannak egymással. Fontos, hogy az önkormányzatok vegyenek részt a települések piactervezésében. A településnek hozzá kell járulnia az ott működő vállalkozások versenyképességéhez, új vállalatok letelepedésekor pedig rugalmasnak kell lennie ahhoz, hogy a meglévő és a potenciális befektetők számára is vonzó tudjon maradni. Ennek egyik sarkalatos pontja, hogy a befektetők számára biztosítsa a megfelelő infrastrukturális környezetet. A beruházások és befektetők bevonásának számos pozitív következménye lehet a településre nézve. Többek között új és korszerű technológiák jelennek meg a településen, új munkahelyek jönnek létre, valamint nőhet a település adóbevétele az iparüzési adón keresztül. Mindez pedig a lakosság életszínvonalának javítását eredményezi.

Zagyvaszánton igen jelentős számú vállalkozás található, ebből több ipari vállalkozás. A munkahelyteremtő beruházások (üzemek) helyi letelepítésének kezdeményezése továbbra is reális lehetőség, azonban tényszerűen gondolkodva a térségből kinövő, ezáltal a későbbiekben is a térségben maradó vállalkozások beindulása az elsődleges cél. Az újonnan létesülő gazdasági üzemek számára a megfelelő gazdasági területek /ipari terület/ kialakítása szükséges.

Fontos a településen a barnamezős beruházások támogatása és ösztönzése. A gazdasági területek térbeli növekedése nem korlátlan, így a feleslegessé vált, kihasználatlan területeken cél az új gazdasági funkciók megtelepítése és így a terület „újrahasznosítása”.

A gazdaság szolgáltató jellegűvé alakításának támogatása, a tőkeszegény vállalkozások számára is újabb kitérési pontokat jelenthet. A helyi viszonyok között hiánypótló, újonnan induló vállalkozók, szolgáltatók támogatása fontos szempont.

A településen az idegenforgalom és turizmus a korábbi időben nem volt jelentős gazdasági tényező és a jövőben sem várható, hogy a gazdaság meghatározó szegmensévé válik.

A község idegenforgalmi jellegű bevételeit a 21-es főút melletti motelek és panziók adják. A község szolgáltató szektorában tevékenykedő motelek és panziók, a község határában húzódó 21-es főúton jelentkező jelentős átmenő forgalomra alapozva szállás és étkezési lehetőséget biztosítanak a tranzitforgalom résztvevőinek, melyek számára a már kialakított szolgáltatások színvonalának megtartása kell, hogy cél legyen, illetve további minőségi javulást, továbbá a kínálati paletta szélesítését célzó fejlesztések javasolhatók.

Intézkedési javaslatok:

- Családi gazdaságok támogatása
- Hazai és Uniós pályázati lehetőségeknek a folyamatos nyomon követése és írása
- Tercier ágazat erősítése: idegenforgalomhoz kapcsolódó szolgáltatási szféra erősítése
- Alternatív energiaforrások hasznosítási lehetőségének megteremtése
- Megújuló energiaforrás telepítése a volt cementgyár területén
- Önkormányzat munkahelyteremtő (pályázatok, közmunka) szerepének erősítése
- Különböző gazdálkodói szövetkezetek létrejöttének támogatása, kialakítása
- Energianövény-termesztés lehetőségeinek vizsgálata
- Információs és ismeretterjesztő táblák kihelyezése
- Falusi turizmus fejlesztése, falusi vendéglátók képzése
- Vadászturizmus, horgászat lehetőségeinek vizsgálata
- Idegenforgalmi szolgáltatások fejlesztése, (információ, szállás, étkezés)
- Szálláshely-fejlesztés, (Szállásférőhelyek, illetve valamely kapcsolt szolgáltatás létrehozásának segítése adókedvezménnyel)
- Mikrotérségi turizmus egyesület megalakítása és közös programcsomag kialakítása
- Programszervezés helyben és a környező településekre
- A szomszédos községekkel közös marketingtevékenység
- Települési értékek felmérése (helyi védelemre javasolt épületek, egyedi tájértékek)
- Megyei, térségi turisztikai programokba való bekapcsolódás
- Kerékpárturizmus fejlesztése, a regionális kerékpárútra való csatlakozás feltételeinek vizsgálata, új kerékpárútvonalak kijelölése
- Működő és felhagyott ipari üzemek és területek fejlesztési lehetőségeinek biztosítása

3.3. Vállalkozói szintű együttműködés erősítése

Zagyvaszántó számos adottsággal rendelkező település, ami lehetőséget biztosít **kis- és akár középvállalkozások** létrehozására. Jó termőképeségű földjei, kiváló adottságainak köszönhetően több ágazatban is tevékenykedhetnek a helyi lakosok. A növénytermesztéssel, az állattartással vagy a turizmussal, vendéglátással kapcsolatos szolgáltatások csak pár példa a megannyi lehetőség közül.

A vállalkozói szint együttműködésének a településre nézve is számos előnye lehet. A vállalkozások együttműködve, egymást segítve nagyobb eséllyel válnak sikeressé, működőképesé és könnyebben veszik a felmerülő akadályokat. Mindemellett a vállalkozók közösen szélesebb kapcsolatrendszert, piacot tudnak kiépíteni.

Kezdő vállalkozók, kezdődő vállalkozások segítése érdekében létrehozható a településen egy úgynevezett **inkubátorház**, amely jelentősen megkönnyíti a vállalkozások létrehozását és fejlődését. Többek között védett környezetet biztosít a mikro-, kis- és középvállalkozások számára, technikai és szakmai háttérrel biztosít, valamint segít beilleszkedni a gazdaságba.

A vállalkozások létrehozásához, fejlesztéséhez a vállalkozások számára kiírt **pályázatok** figyelmével, azokról információnyújtással és a pályázatokra való jelentkezés segítségével tud az Önkormányzat hozzájárulni.

Napjainkban a munkahely fogalma átalakulóban van. A növekvő munkaerő kereslet a képzettséget igénylő szellemi munkára és a technológia fejlődése együttesen kedveznek a távmunka térnyerésének. Ez a tendencia a kedvező a vidéki kis települések számára. Az elvándorlás egyik fő mozgatórugója, hogy a magasan képzett, szellemi munkát végző fiatalok helyben nem találnak álláslehetőséget, ezért nagyobb településekre, megyeszékhelyekre vagy a fővárosba kényszerülnek költözni. A távmunka lehetősége erre a problémára kínál megoldást. Zagyvaszántó érdeke, hogy magasan képzett fiataljai ne hagyják el a községet, tanulmányaik után költözzenek vissza szülőfalujukba. A távmunka támogatása a megfelelő munkakörülmények biztosításával lehetséges. Ez jelentheti az infrastruktúra hálózatot (megbízható áramszolgáltatás és internet szolgáltatás), a munkavégzéshez szükséges technológiai eszközök beszerzésének támogatását (laptop, közösen használható nyomtató, fénymásoló biztosítása) és a munkavégzésre alkalmas helyiség (iroda) kialakításának vagy bérlésének támogatását. Létrehozható inkubátorház valamely közösségi térhez (például a kultúrházhoz) kapcsolódó közös irodahelyiség is, mely a távmunkában dolgozók számára biztosíthat kedvező munkakörülményeket, de a kezdő vállalkozások is használhatnák irodaként.

5.4 A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES TELEPÜLÉSRESZEKRE

Zagyvaszántó területén a fejlesztési célok értelmezése szempontjából három településrész került lehatárolásra:

1. Belterület
2. Külterület
3. Gazdasági területek

A fejlesztési célok többsége a település egész területét érinti. Ilyen leginkább a horizontális cél, amely mindenhol érvényesítendő, illetve a területhez ténylegesen nem köthető fejlesztések. A célok kisebb része az egyes településrészekben fejti ki leginkább hatását.

Az alábbi mátrixban összesítve mutatjuk be a településfejlesztési koncepció célrendszere és a településre, településrészekre vonatkozó fejlesztések közötti kapcsolatokat.

Fejlesztési célok	Belterület érintettség	Külterület érintettség	Gazdasági területek érintettsége
1. Térségi, helyi együttműködés			
1.1. Térségi együttműködés fejlesztése	X	X	X
1.2. Civil szervezetekkel való együttműködés erősítése	X		
2. Élhető települési és táji környezet			
2.1. Épített környezet védelme	X		X
2.2. Infrastruktúra fejlesztése	X	X	X
2.3. Népeségmegtartó képesség erősítése	X		X
2.4. Természeti környezet megőrzése		X	
2.5. Környezeti nevelés	X	X	X
3. Több lábon álló, stabil gazdaság			
3.1. Mezőgazdaság fejlesztése		X	X
3.2. Helyi gazdaságok fejlesztése	X	X	X
3.3. Vállalkozói szintű együttműködés erősítése	X	X	X

6 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

6.1 KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

6.1.1 TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK

A társadalmi, gazdasági és környezeti adatok korábban meghatározásra kerültek a Megalapozó vizsgálat dokumentációjában. Az egyes kiinduló adatokat az alábbi fejezetek tartalmazzák:

- Társadalmi adatok 3. fejezet - A település társadalma
- Közszolgáltatások 3.4. fejezet - Humán közszolgáltatások
- 5.3. fejezet - Településüzemeltetési szolgáltatások
- 11. fejezet - Közművesítés
- Gazdaság 4. fejezet - A település gazdasága
- Környezeti adatok 9. fejezet - Zöldfelületi rendszer vizsgálata
- 7. fejezet - Az épített környezet vizsgálata
- 11. fejezet - Közművizsgálat

6.1.2 JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMEINEK TÉRBELI RENDJÉRE

Zagyvaszántó esetében a műszaki infrastruktúra legfőbb elemei az alábbiak szerint alakulnak:

- **Közlekedés**

Zagyvaszántó Nógrád megyében fekvő település. A település legfontosabb útvonala a megyeszékhelyen is áthaladó 21. sz. főút. A települést jelentős teherforgalom is érinti. Zagyvaszántón a közösségi közlekedés megfelelő. A településen a volánbusz közlekedik, három autóbusz megállóhely került kialakításra, valamint a településen halad át a Hatvan-Somoskőújfalu vasútvonal.

A közlekedési infrastruktúra kapcsán legfontosabb feladat a térségi kerékpárút-hálózat fejlesztése.

- **Közmű**

Zagyvaszántó közműellátása jó, a lakásállomány 80,5 %-a teljes közműellátással rendelkezik. A településen a szennyvíz közcsatorna hálózat kiépítettsége szinte település szintű. A településen elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózat működik. A település energiaellátására a vezetékes és nem vezetékes, hagyományos energiahordozók állnak rendelkezésre. A községben a vezetékes hírközlés és vezeték nélküli hírközlés is megtalálhatóak.

A közmű fejlesztések kapcsán legfontosabb feladat a megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése.

6.1.3 ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELMEÉRE

Zagyvaszántó épített értékei közé tartozik az egységes településkép, az idők folyamán változatlanul megmaradt hagyományos településszerkezet, valamint jellemzően a település legidősebb részén álló hagyományos, népi építészeti emlékeket őrző hagyományos parasztporták. Zagyvaszántó településképi rendelete alapján a községben 22 helyi védelmet élvező épület található. A településen országos műemléki védelem alatt álló építmény nem található. Zagyvaszántón 1 db nyilvántartott régészeti lelőhely van.

6.2 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

6.2.1 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER

A településfejlesztési koncepcióban szereplő elgondolások megvalósítása érdekében a meglévő intézményrendszer koncepcionális célokkal való összehangolására van szükség. Zagyvaszántó Község Önkormányzata által fenntartott illetve működtetett intézmények az alábbiak:

Közművelődési intézmények:

- Gesztenyevirág Óvoda
- Zagyvaszántói Római Katolikus Általános Iskola
- Egri Szakképzési Centrum Március 15. Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma
- Művelődési ház
- Könyvtár

Egészségügyi intézmények:

- Orvosi rendelő

Szociális ellátás, gondozás

- Szociális- és Gyermejköltségi Szolgálat

A településfejlesztési koncepcióban szereplő elgondolások megvalósítása érdekében a meglévő intézményrendszer koncepcionális célokkal való összehangolására van szükség.

6.2.2 JAVASLAT A VÁLTOZÁSOK NYOMON KÖVETÉSÉRE, A FELÜLVIZSGÁLAT RENDJÉRE

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak **megvalósulásának folyamatos nyomon követése**, felülvizsgálata elsősorban a község érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben történjenek, a megfelelő eszközökkel. A monitoring számos komplex feladatot foglal magában, az adatgyűjtéstől a koncepció esetleges szükséges módosításáig.

- **Évenkénti rendszerességgel** meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepció célkitűzésinek elérésére. Eltérés esetén be kell avatkozni, a kívánt cél elérése érdekében módosítani kell a meghatározott intézkedéseket.
- A fejlesztési koncepció felülvizsgálata, **aktualizálása tízévenként** szükséges, az elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a koncepció megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.
- Figyelemmel kell kísérni a **külső környezet változásait**, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Ki kell értékelni a már **végrehajtott feladatok eredményeit**, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.

A településfejlesztési feladatok teljesítéséről a közmeghallgatáson a polgármester évente **beszámolót** tart a község polgárainak. A **közvélemény folyamatos tájékoztatása** a helyi sajtón keresztül, illetve a helyben szokásos módon, a községi honlapon és a hirdetőablakon elhelyezett közlemények útján valósulhat meg.

A koncepció összeállításában

Fekete László, Zagyvaszántó község polgármestere,
Pethőné Nagy Ilona, Zagyvaszántó község aljegyzője,

valamint a Völgyzugoly Műhely Kft. (1024 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 13-15. II/5) munkatársai
vettek részt:
Sipos Noémi, Ferik Tünde, Kéthelyi Márton.